

Түркістан облысы Келес ауданы
ЖШС «Айзере-К.З.» бөбекжай балабақшасы

Бекітемін:
ЖШС «Айзере-К.З.» б/б
Меңгерушісі А.Утенбаева А.

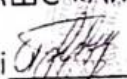
03-06

**Өз білімін жетілдіру,
шығармашылық жұмыс**

Тәрбиешілері: Шұраева Э

2023-2024

Түркістан облысы Келес ауданы
ЖШС «Айзере-К.З.» бөбекжай балабақшасы

ЖШС «Айзере-К.З.» б/б
Меңгерушісі Утенбаева А

Баяндама
Зайцевтің текшелері

Тәрбиешілері: Шураева Э
Бутабекова Ж

2023-2024 жыл

Зайцевтің текшелері - техника

Зайцевтің текшелері - жаттығу емес, ойын деп сипаттауға болатын ерекше техника. Дегенмен, стандартты емес және қолжетімді болғанына қарамастан, бұл дәстүрлі педагогикалық әдістерге қарағанда жаман емес. Балалар қуана оқып, жаза біледі, тіпті шет тілдерінің негіздерін үйренеді, қызықты текшелерді ойнайды және күлкілі әндер айтады.

Зайцевтің ерте даму әдісі қалай пайда болды?

Педагогика саласындағы болашақ инноватор Николай Александрович 1939 жылы ауыл мұғалімдерінің отбасында дүниеге келді. Ленинград мемлекеттік педагогикалық университетінің филология факультетін бітірген. Герцен, содан кейін Индонезияға аудармашы жіберді. Онда ол орыс тілін оқыту бойынша офицерлердің міндетіне тап болды. Арнайы тренинг бағдарламасы қажет болды - ең қысқа, бірақ нәтижелі, нөлден басталатын адамдар қысқа уақыт ішінде орыс тілін меңгере алады. Бұл оқу үрдісіне айналған мүлдем жаңа әдіснама құрудың серпініне айналды. Автордың айтуы бойынша, ол оны басқа адамдарға қалай беру керектігін білу үшін тілдің мәнін ендірді.

Зайцева әдісі бойынша оқуды үйрену барлық әдеттегі ережелерді бұзады. Ол тілді қабылдаудың психологиялық аспектілеріне бағдарланған, сондықтан ол жүрекке жататын есте сақтауға болатын ауыр құрылымдар мен ережелерден толықтай айырылады. Шетелдік дебютінен рухтандырылған Зайцев оқушыларға арналған техниканы сынай бастады, бірақ ол сәтсіз болды - балалар оны қабылдамады. Дәстүрлі әдістерге сүйенген педагогтар өздерінің тереңдіктеріне кірместен өздерінің бастарына қойған схемаларына сәйкес оқуды жалғастыру оңай болды. Содан кейін индонезиялықтарды оқыту тәжірибесін ескеріп, ол 1,5 жастан 5 жасқа дейінгі балаларға дейінгі балалардың мектепке дейінгі жастағы балалары мен бұрын-сонды болмаған нәтижеге қол жеткізді.

Зайцев әдісімен балаларды оқыту

Әлісті жасаған кезде мұғалім балалар сөйлеудің ерекшеліктерін басшылыққа алады. Осылайша, ол әліпбидің зиянды екеніне сенді, өйткені ол хатты нақты бейнелі байланыстырады. Бала әріптерді есте сақтайды, бірақ оларды сөздермен байланыстыра алмайды, өйткені суреттерді біріктіру қажеттілігі когнитивті диссонанс тудырады.

Әңгімелесу бірлігі үшін ол үнсіз, хат емес, қойма - үнсіздік және үнсіздік, үнсіздік және жұмсақ немесе күшті белгілердің тіркесімін - үнсіздік тіркесін қабылдады. Бұл әйгілі Зайцевтің текшелерінің шетіне қойылған қоймалар және балалар сөздерді қалай қосуға үйренеді. Қоймаларды есте сақтауды жеңілдету үшін текшелер түсі, салмағы және көлемі бойынша ерекшеленеді. Бала сөзді оқығаннан кейін, ол қарапайым сөздерді жалғастырады. Текшелерден басқа, техникаға сондай-ақ текшедегідей әріптерді көрсететін арнайы Зайцев

кестелері кіреді. Мұның бәрі балаға мүмкіндік беретін жалғыз когерентті жүйе

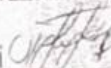
жаттығудың бір кезеңінен екіншісіне біртіндеп көшу.

Зайцев әдісіндегі сабақтар қарапайым ойын түрінде өткізіледі. Сызықты академиялық оқу процесі кішігірім ойыншықтарға жарамайды және тіпті текшелермен танысу үшін отыра алмайсыз. Әрине, егер сабақтарды арнайы оқытылған мұғалім ұстаса, ата-аналар көбінесе баланы күтіп, қоймаларды еске түсіруге шыдамдылық танытпайды.

Зайцевтің кубеттері

Сабақтар үшін баспа кестелері, текшелерді желімдеуге арналған барлық қажетті заттар, сондай-ақ оларды толтыруға арналған материалдар - қалайы мен ағаш тактайшалары бар дайын жиынтығын сатып алуға болады. Сондай-ақ, жиынтыққа CD-нің әндері мен әдістемелік нұсқаулығы бар, ол текшелерді Зайцевті қалай жасауға және онымен қалай күресуге болатындығын егжей-тегжейлі сипаттайды. Қажет болса, мұның бәрі біздің веб-сайтымызда үлгілі макеттерді алып, импровизацияланған құралдардан тәуелсіз жасалуы мүмкін.

Түркістан облысы Келес ауданы
ЖШС «Айзере-К.З.» бөбекжай балабақшасы

ЖШС «Айзере-К.З.» 6/6
Меңгерушісі Утенбаева А

Баяндама
Монтессори технологиясы

Монтессори әдістемесін қолданып жүрген педагогтың міндеті – баланың өзінің қызығушылығына және оны жүзеге асыруға өзінің ерекше оқу жолын таптыра отырып, Топ бірнеше тақырыптық аймақтарға бөлінеді. Бұл шартты бөлу – бөлмеде ешқандай жар жоқ, тек заттар қызмет түрлеріне байланысты бөлінген аймақтарда орналасқан.

Тәрбиешілері: Шураева Э

Малаева А

2023-2024 жыл

Елбасымыз Н.Ә.Назарбаев «Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ» атты жолдауында мектепке дейінгі мекемелерге үлкен міндет жүктеді. Ол «кішкентай бүлдіршіндердің дамуына ықпал ететін үздіксіз білім берудің алғашқы сатысы ретінде мектепке дейінгі балаларға баса назар аударған жөн», - деген болатын. Ғылымдану заманында, әсіресе білім беру жүйесіндегі өзгерістер мен түбегейлі жаңарулар дәуірінде мектепке дейінгі педагогтардың алдында тұрған мақсат пен міндеттердің салмағы орасан зор. Осы мақсаттар мен міндеттерді жүзеге асыру барысында ғалым-педагогтардың көптеген әдіс-тәсілдерін қолдануға болады. Біз өз тәжірибемізде Монтессори технологиясын қолдануды жөн санаймын. Монтессори технологиясы мектепке дейінгі балалармен жұмыс жасауға өте тиімді және қолайлы әдістердің бірі.

Монтессори педагогикасы немесе Монтессори жүйесі XX ғасырдың бірінші жартысында итальяндық педагог, ғалым әрі ойшыл Мария Монтессори тарапынан ұсынылған тәрбиелеу жүйесі. Монтессори әдістемесі әрбір тәрбиеленушіге деген даралы тәсілдемеге негізделген. Монтессори әдістемесінің маңызды ерекшелігі – баланың жеке қабілетін көрсете алатын және көрсеткісі келетін арнайы ортаны құру. Бұл Монтессори ортасы деп аталады. Бұл ортада психологиялық жайлылық, таңдау еріктілігі және педагогтің сабырлы адамгершілігі салтанат құрады. Бұл күндері жүйені баяғыдан бері пайдаланып келе жатқан Жапония, Қытай, Сингапур, Германия секілді мемлекеттерде интеллектуалды дамыған адамдардың көптігі осыған байланысты екеніне біртіндеп көз жеткізіп келеміз. Тіпті сол дамыған мемлекеттерде тек жалпылама адамдар емес, ұлттың өзі интеллектуалды ұлт ретінде қалыптасып отырғаны белгілі.

Жаңа формация педагогы бүгінгі таңда балалардың танымдық қабілетін дамыту мақсатында жан-жақты жақсы жағдай жасай білуі шарт. Балалардың танымдық қабілетін дамыту үшін төмендегі жайттарды ескеру керек:

-Есте сақтау қабілетін дамыту;

— Зейінін қалыптастыру;

— Қиялдау қабілетін дамыту.

-Ойлау қабілетін дамыту.

-Оқудың қажеттілігін түсіну.

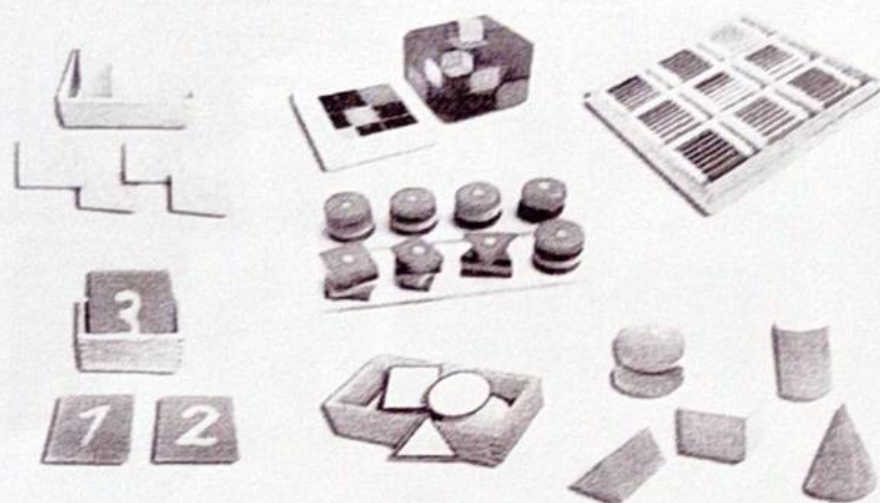

Жалпы, бұл әдіс бойынша 3 жастан 6 жасқа дейінгі балалар зейінін, шығармашылық және логикалық ойлау қабілетін, есте сақтауды, сөйлеуді, елестетуді, қимылды дамытады. Монтессори әдісінің негізгі қағидасы- «оқы, оқы» деп күштеп емес, ойын арқылы оқыту және баламен дербес тіл табысуға негізделген жаттығуларды таңдап алу. Мұнда бала дидактикалық материалдар мен сабақ уақытының ұзақтығын өзі таңдайтын болғандықтан оқытуда ерекшеліктер бар. Сондай-ақ, олар өз қателіктерін өздері көріп, соны өздері түзеп отырады. Монтессори бөлмесінде «Барлығымен еркін айналыс, бірақ басқаларға кедергі жасама» деген ереже үнемі сақталады.

Монтессори әдісінде оқу қызмет системасы жоқ, балабақша партасының орнына жеңіл қозғалатын столдар мен отырғыштар, кілемшелер қолданылады. Монтессори ұстаз баланың өз бетімен жұмыс жасауын қадағалайды. Монтессори әдісі үш негізгі бөлімнен тұрады: бала, қоршаған орта, ұстаз.

Біз балабақшамызда

өз тәжірибемізде балаларды оқыту мен тәрбие үрдісінде М.Монтессори
дің педагогикалық жүйе әдістемесін қолданамыз.

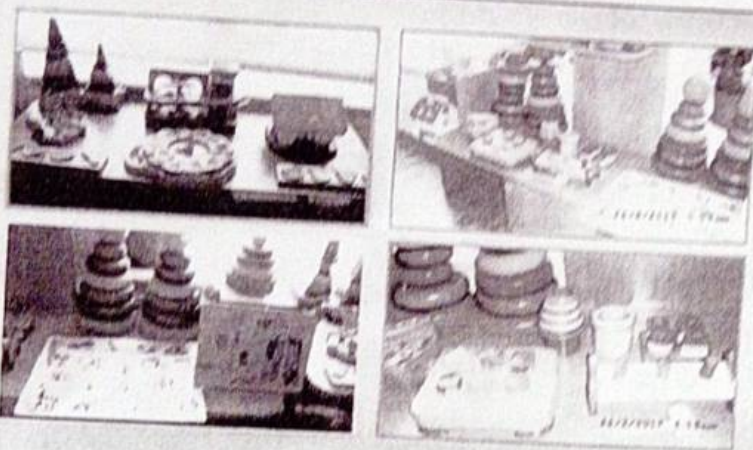
Бұл жүйені қолданудағы басты мақсатымыз:

- баланың қоршаған әлемге қызығушылығын туғызу, ішкі сезімдеріне қарай өз ісін ұйымдастыруына;
- баланың ойын ояту, оны ойлауға үйрету, ойластыру, талдау жасау, қортындылар жасай білуге;
- өз-өзіне қызмет етуге, бір-біріне құрметпен қарауға, өзінен үлкендермен және кішілермен тіл табыса білуге көмектесу, үйрету;

М.Монтессори технологиясында баланың қажеттілігіне көп көңіл бөлінеді. Бала жұмыс істегісі келетін аймақ пен нақты Монтессори-материалды өзі таңдайды. Бала жалғыз немесе басқа балалармен жұмыс істегісі келе ме, оны өзі таңдайды. Монтессори әдісінде жарысқа түсу тіпті жоқ. Осы жүйе бойынша, өз тәжірибемде төмендегідей әдіс-тәсілдермен бөлісуге болады.

Балабақшамыздың II кші тобында М.Монтессори технологиясының бірнеше материалдарымен ойындарының бірнешеуіне тоқталатын болсақ.

Түс, шама, пішінді бекітуге дидактикалық ойындар және ұсақ кішкене моторика

1. Рамкамен жұмыс істей отырып, бала қимыл үйлесімін, нәзік моториканы дамытады. Бұл материал баланың өз киімінің түймелерінің әр түрін меңгеру жөніндегі жұмысын оңайлатады, тезірек тәуелсіз, өз бетімен жұмыс істеуіне мүмкіндік береді. Жиытыққа рамка, оған керілген мата және үлкен, орташа, кішкене түймелер керек. Рамкалар жас баланың оңай жұмыс істеуіне арнап жасалған, мысалы, мата рамкада берік керіліп, сонда ол шығып салбырап кетпейді.
2. Баулы аяқ киім мен жапсырмалы аяқ киімнің бауы мен жапсырмасын өз бетімен байлап, жапсыра білу. Аяқ киімді таза ұстауды өз бетімен меңгеру. Өз-өзіне қызмет етуге бала үйренеді. Педагог баланы мұқият бақылап отырады. Қажетті кезінде оған көмек береді. Таңдау жасауға көмектеседі. Бақылау әдісі мен қателіктерді түзету әдістерін көрсете алады. Жұмыс кезінде тә

ртіп сақтау керек. Іс-

әрекетті белгілі бір кезекпен істеу, бастаған нәрсені аяғына жеткізу, жұмыс аяқталған соң материалды алғашқы қалпына келтіріп қою керек.

3. Сусымалы заттардың арасынан әртүрлі түстегі, пішіндегі нәрселерді ажыратып тауып алуға үйрету. Бұл материалдан баланың сипап-сезу қабілетін дамытуға көмектеседі.

Монтессори-педагогы ретінде баланың дамуына бағытталған заттық-кеңістіктік орта жасап, сондай-

ақ ол ортада тәртіп болуын қадағалап, жаттығулар орындалып болған соң материалдардың өз орнында жиналып тұруына көңіл бөлінеді. Тәртіпті сақтауға

балалар да қатысады, осы арқылы олар ұқыптылыққа үйренеді. Монтессори-педагог ата-аналар мен балаларға Монтессори-материалды таныстырады, олармен қалай жұмыс істеуге болатынын айтып береді. Бұл барлығына таныс педагогтың мақсаты болып табылады. Монтессори әдістемесі бойынша мұны презентация деп атайды.

Қорыта келегенде,

М. Монтессоридың педагогикалық әдісін түсінуді былай көрсетемін:

1. Монтессори даму үдерісінде қалай «өмірлік импульстар» маңызды болса, солай қоршаған орта әсері маңызды екенін көрсетеді.
2. Бала өздігінен өзін тұрғызады, қоршаған ортамен белсенді өзарақатынасы барысында белгілі бір адами функцияларды түзіп, одан әрі жетілдіреді.
3. «Адами шығармашылық күшті» игере отырып, бала қос міндетті орындайды-өсу мен өзін-өзі жасау міндеттері.
4. Балада балалық табиғатқа тән даму қажеттілігі болады, осыны тәрбие кезінде ескеру керек деп тұжырымдаймын.

БАЯНДАМА

Балабақшада қолдануға тиімді технологиялар

Қазіргі кезеңде Республиканың білім беру жүйесінің ең басты міндеті қазақ мектебі түлегінің білім сапасының деңгейін халықаралық дәрежеге жуықтату.

Бала - болашағымыз десек, сол балаға жүйелі білім беріп, ынта – ықыласын дұрыс бақыттауды, қабілет - қасиеттерін дамытуды балабақшадан бастауымыз керек. Мектепке дейінгі білім беру стандарты мектепке дейінгі тәрбиемен мектепалды даярлық топтарында педагогикалық үрдісті ұйымдастыруда жаңашыл әдіс - тәсілдерді пайдалануға мүмкіндік береді. Балабақшада жаңа педагогикалық технологияларды пайдаланудың басты мақсаты: оқыту мен тәрбиелеуде инновациялық ойын технологиясының элементтерін пайдалана отырып, жан - жақты, білімді, құзыретті тұлға тәрбиелеу.

Балабақшада қолдануға тиымды технологиялар:

1. ТРИЗ (ӨТШТ) технологиясы.
2. Тэй - тэй технологиясы
3. Монтессори технологиясы
4. Зайцев технологиясы
5. Дамыта оқыту технологиясы

1) ТРИЗ (ӨТШТ) технологиясын өткен ғасырдың 70 жылдары Г. С. Альтшулер ойлап тапқан.

Мектепке дейінгі балаларға бейімделген ТРИЗ (ӨТШТ) технологиясы баланы шығармашылық тапсырмаларды орындауға үйретеді және оның бойында шығармашылық қажеттіліктерді дамыта отырып, оның қызығушылығына сүйене отырып шығармашылыққа баулиды.

2) Тэй - тэй технологиясы. Негізін қалаған: Джорж Сорос
Мақсаты: Балалардың шығармашылық және интеллектуалдық қабілеттерін дамыту.

1) Монтессори технологиясы. Негізін қалаған: М. Монтессори.
Мақсаты: Балалардың қоршаған әлемге қызығушылығын туғызу және оны зерттеуге ұмтылдыру. Сауалдар қою және оларға жауап іздеп табу.

2) Зайцев технологиясы. Негізін қалаған: Н. А. Зайцев
Мақсаты: Оқыту мен санауды қатар үйрете отырып, балалардың дұрыс сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. Баланың білімді барлық сезім мүшелерімен қабылдауын қамтамасыз ету.

Дамыта оқыту технологиясы. Негізін салушылармен зерттеушілер: В. Давыдов, В. Занков, В. Эльконин, П. Эрдниев

Максаты: Баланың жалпы жан дүниесін, және оның сезіміне әсер етіп логикалық ойлауын дамыту. Сөздік қоры мен сөйлеу мәдениетін қалыптастыру.

Дамыта оқытуда тәрбиешінің басты міндеті оқу материалдарын балаға дайын күйінде емес, баламен бірлесіп, жалпы іс - әрекетті ұйымдастыра отырып, алға қойған міндеттерді түсіндіру сөздік қоры мен тілдің арасындағы байланыстылыққа аса көңіл бөлу.

Дамыта оқыту технологиясының балабақша жағдайында қолдануға болатын тиымды әдістері:

1. Ой толғаныс.

2. Ассоциация

3. Салыстыру

4. Раунд - Робин

5. Топтау әдісі

1) Ой толғаныс әдісі немесе психология тілінде «Миға шабуыл» деп те аталады. Бұл әдіс көбіне ұйымдастырылған оқу іс - әрекетінің тақырыбын ашуда қолданылады. Мыс: Жұмбақ шешу, сөзжұмбақ, суретті ребустар арқылы.

2) Ассоциация әдісі. Бұл әдісте берілген тақырып бойынша балаларда қандай ой туады соның барлығы сол сөздің жан - жағына жазылады. Мыс:

3) ЖАЛПЫ ОТБАСЫ:

Ата, әже, әке, ана, аға, әпке, іні

3) Салыстыру әдісі. Бұл әдісте балалар объектілер арасындағы ұқсастық пен айырмашылықты анықтайды.

Мысалы: Алма және қызанақтың ұқсастығы мен айырмашылығы

4) Раунд - Робин әдісі. Бұл әдіс өткен немесе жаңа тақырыпты бекіту үшін қолайлы тәсілдердің бірі. Мұнда әр бала берілген тақырып туралы не біледі. Бір сөйлем немесе сөз тіркесі арқылы бірінің айтқанын бірі қайталамай түгел айтып шығуы тиіс. Мыс: «Гүлдер» тақырыбында

- Гүл өсімдік

- Гүл әдемі

- Гүлді жұлуға болмайды

- Анамызға сыйлаймыз

- Достарымызға сыйлаймыз т. б.

5) Топтау әдісі. Топтау әдісінде балаларды деңгейлеріне қарай бірнеше топқа бөледі де, өздері орындай алатындай топтық тапсырма беріледі.

Мыс: «Пішіндер» тақырыбын өткенде

I топ – Үлестірмелі картадағы бейнеленген суреттерден геометриялық пішіндерді тауып, көрсету, атын атау.

II топ - Жіпті пайдалана отырып әртүрлі пішіндерді жасау.

III топ - Санағыштан үшбұрыш пен төртбұрышты құрастыру.

Дамыта оқытудың нәтижелі болуы тәрбиеші мен тәрбиеленушінің арасындағы жаңаша қарым - қатынас арқылы ғана өз жемісін береді. Бүгінгі күн бәсекелестікпен жоғарғы технологияның, ғылым мен білімнің заманы.

Сондықтан оқыту процесінде жаңа педагогикалық технологияларды пайдалану әрбір ұстаздың міндеті.